

LLORENÇ TORRENT VERBON

Relats de frontera

Anecdolari de l'oposició antifeixista i del contraban als Pirineus Orientals i a les comarques gironines (1939 – 1945)

Grup Cultural i Esportiu Passabigues. Santa Pau, 1998 . (Per no perdre la memòria ; 2) 191 pp. Il·lustrades.

Llorenç Torrent ens continua delectant amb records i vivències personals i d'altri en aquest llibre, *Relats de frontera*, que constitueix la segona part del volum anterior de la col·lecció "Per no perdre la memòria".

El manuscrit original era un recull molt extens de records i relats diversos amb el fons comú de les guerres i el contraban. Per qüestions pràctiques d'impremta s'hagueren de publicar en dos volums, el primer dels quals fou *Tast de Frontera*, de manera que no són dos llibres separats sinó una mateixa narració en dos volums que es complementen.

Tal com l'autor ens insinuava a la seva novel·la històrica *Viaranys del destí*, durant la primera guerra mundial ja hi hagué una important xarxa de contraban a través dels Pirineus per transportar mercaderies diverses cap a la França. Posteriorment, a la guerra civil espanyola, el flux s'invertí, i amb l'adveniment de la segona guerra mundial es tornà a restablir.

Durant aquests períodes, el trànsit de persones era invers si es tractava de fugitius. Així doncs, en moments de necessitat els catalans del nord i els catalans del sud es varen unir per ajudar el més necessitat. La llengua comuna, la unitat cultural, els lligams familiars existents moltes vegades entre gent d'ambdós vessants del Pirineu afavoriren la situació. El tret fonamental fou la generositat de molts catalans d'ambdues bandes, tot i que no es pot oblidar que molts aprofitats s'enriquieren aprofitant-se de la situació de necessitat dels seus compatriotes...

Els primers capítols de *Relats de Frontera* descriuen costums ancestrals, records de la infantesa de l'octogenari Llorenç Torrent. Així es parla de la fira que se celebrava per la Quaresma a Tortellà, del joc de boles (abans tan popular entre el vells, i que avui dia només hi juguen de tant en tant els infants

que ja s'han cansat de les maquinetes electròniques), dels gegants d'Olot, de l'escola (i del company que confongué un cabdill lusità amb un jugador de futbol), de les converses amb el vell Vinyet, de les castanyeres, de la seva relació amb el món musical...

Seguidament comencen històries de la guerra i del contraban: la maleta amb contingut valuós que amagaren a casa seva, el seu festeig amb una pubilla de Vilallonga de Ter (la seva futura dona), el músic de cobla que fugí amb el seu contrabaix, de l'ensinistrament d'un gos gandul, de la recuperació de material de guerra, de com uns sacs de grans de pebre es transformen en granes de ginebre i de com una mula canvia de sexe i es transforma aparentment en mascle, el contraban de motos i de pneumàtics, d'un músic de jazz fugitiu...

I finalment trobem els capítols dedicats a personatges i fets específics de la segona guerra mundial: els germans Felip i en Jacques Pujol de Prada de Conflent, el Dr. Jean Marrot, els autocars de Quillan a Quèrigut, en Jacques Puigsegur de Sant Joan de Pla de Cors, el duet Claude – Neyrolles (l'agent dels serveis secrets i el diplomàtic) i alguns fets de la vida d'en Claude i el passatge clandestí dels Pirineus, preludi de l'obra que publicà a continuació, *Cercant la llibertat*.

Esperem que Llorenç Torrent publiqui aviat la traducció catalana del llibre de Pere Campsolinas *Un home per un sac de blat* i l'edició bilingüe català-francès del llibre *El mas de Seriés*, premiat al concurs literari de la nit de Sant Jordi de la vila de Perpinyà l'any 1990.

Míriam Oviedo - Josep Ma. Vilaseca